

RETNINGSLINJER FOR DANSKE SKIBE - COVID-19

SØFARTSSTYRELSEN

INDHOLD

indledning.....	3
Danske handelsskibe i international fart.....	5
Danske passagerskibe	7
Øvrige erhvervsfartøjer, herunder fiskefartøjer.....	11

INDLEDNING

Skibsfarten er i lighed med andre sektorer hårdt ramt af konsekvenserne ved spredningen af COVID-19. Konsekvenserne mærkes i sektoren selv af de søfarende og rederierne, der selv med afsæt i myndighedernes generelle sundhedsanbefalinger har iværksat en række foranstaltninger i den fortsatte drift af skibe, ligesom man oplever skærpede procedurer for interaktionen med havne. Ligeledes udgør skibsfarten i sig selv en vigtig bestanddel i at holde samfundets forsyningslinjer åbne mellem Danmark og omverdenen samt for den interne mobilitet i mellem landsdelene.

I både dansk og international skibsfart er der allerede blevet skabt en række relevante erfaringer i forhold til at sikre den fortsatte drift af skibe på en måde, som i videst muligt omfang reducerer spredning af smitte om bord. For at vejlede de danske skibe bedst mulig i, hvad de kan gøre for at forebygge eller mindske risikoen for Covid-19, har Søfartsstyrelsen med inddragelse af Sundhedsstyrelsen og i samarbejde med Skibstilsynsrådet, hvor bl.a. rederierne og de faglige organisationer er repræsenteret, udarbejdet følgende vejledende retningslinjer.

I respekt for, at forholdene om bord kan variere betydeligt mellem forskellige skibstyper i relation til risici samt hvilke tiltag, der er praktisk mulige at gennemføre, er nedenstående retningslinjer opdelt efter følgende tre grupper:

- Danske handelsskibe i international fart
- Danske passagerskibe
- Øvrige erhvervsfartøjer, herunder fiskeskibe

I den forbindelse skal det påmindes, at det påhviler enhver ombordværende på danske skibe at respektere de sikkerhedsforanstaltninger, som skibsføreren træffer af hensyn til de ombordværendes sikkerhed.

Ovenstående retningslinjer er også rettet mod danske offshore-enheder. Er der tale om enheder, der opererer i Danmark anbefales disse at konsultere afsnittet om mindre erhvervsfartøjer, herunder fiskefartøjer, mens enheder i international fart anbefales at konsultere afsnittet om danske handelsskibe i international fart. Når der i nedenstående henvises til besætningen indbefatter dette også evt. medsejlende montører, teknikere mv., som ligeledes opfordres til at følge alle råd, som er rettet mod besætningen.

Rederierne bør selv have en konkret handlingsplan til håndtering af smitten ombord og bør drøfte det i skibenes sikkerhedsudvalg, ligesom rederiet bør overveje supplerende måder, hvorpå de søfarende kan blive holdt informeret. Hvis skibe oplever konkrete udfordringer, der ikke skønnes dækket af disse retningslinjer, kan Søfartsstyrelsen kontaktes på cfs@dma.dk for konkret vejledning.

Der er udarbejdet en række øvrige vejledninger fra både myndigheder og internationale organisationer. Som udgangspunkt henvises til de danske myndigheders vejledninger som de bærende retningslinjer for rederierne.

DANSKE HANDELSSKIBE I INTERNATIONAL FART

Handelsskibe i international fart er karakteriseret ved at have samme påmønstrede besætning om bord i længere perioder ad gangen. De væsentligste risici for smitte vil være i forbindelse med besætningskifter samt i øvrig interaktion med havne. Håndtering af dette vil sammen med passende foranstaltninger for adfærd og hygiejne om bord på skibet derfor være de væsentligste tiltag for at forhindre eller begrænse smitte med COVID-19. I tillæg til disse konkrete retningslinjer anbefales skibene også at følge de relevante anbefalinger fra FN's Søfartsorganisation, IMO, samt International Chamber of Shipping, som der henvises til nedenfor.

Forebyggelse i havn og særligt ifm. besætningsskift

- Antallet af ikke-påmønstrede personer om bord på skibet ved kaj (fx reparationer) bør begrænses til det strengt nødvendige for at opretholde skibets drift og vedligeholdelse.
- Besætningens kontakt med land bør reduceres så vidt muligt med mindre vedkommende skal afmønstre eller har brug for lægehjælp i land.
- Besætningen bør på forhånd informeres om, at de ikke bør påmønstre, hvis de har symptomer på COVID-19. Informationen kan fx gives i form af informationsmateriale stillet til rådighed af sundhedsmyndighederne.

For yderlige konkrete råd anbefales skibene og de søfarende at konsultere: [IMOs COVID-19 related guidelines for ensuring a safe shipboard interface between ship and shore-based personnel \(Circular Letter No. 4204/Add.16\) af 6. maj 2020.](#)

Forebyggelse af smitte om bord, herunder adfærd og hygiejne

Hvor det er praktisk muligt, bør besætningen internt opdeles, så alle ikke har kontakt med hinanden for at isolere en evt. smitterisiko.

For konkrete hygiejniske råd i forbindelse med kontakt mellem skib og land anbefales besætningen at følge Annex A, punkt 16 i ovenfor nævnte IMO-guidelines.

Håndtering af personer med symptomer på Covid-19

På længerevarende ruter kan der ved COVID-19 tilfælde om bord være behov for særlige procedurer, hvis der ikke umiddelbart er mulighed for hurtigt at få landbaseret hjælp eller komme i havn ved nødsituationer.

Hvis en søfarende om bord udviser tegn på COVID-19 eller bliver syg, skal skibsføreren i samråd med Radio Medical vurdere den bedste behandling. Vedkommende skal som hovedregel i isolation om bord. Kontakt

- Radio Medical Danmark
- rmd@rsyd.dk; +45 75 45 67 66

Radio Medical Danmark rådgiver om den konkrete håndtering af den søfarende eller passager. Hvis behandling skal ske i land, og der i denne forbindelse opstår problemer, kan Søfartsstyrelsen bistå skibet i nødvendigt omfang, herunder med kontakt til relevante myndigheder i ind- og udland.

Der er udarbejdet en vejledning, som bør følges, når en person ombord skal i isolation. Forholdsregler for de øvrige ombordværende, forebyggelse af smitte mv. kan træffes i samråd med Radio Medical. [Læs vejledningen](#)

DANSKE PASSAGERSKIBE

Ved forebyggelse af smitte på passagerskibe skal særligt de hyppige skift af besætning tages i betragtning sammen med det forhold, at andet personel også har nem adgang til skibet. Rederiet bør derfor udarbejde detaljerede retningslinjer, som tilgodeser nedenstående forhold, og som følger Sundhedsstyrelsen generelle anbefalinger.

I tillæg til nedenstående konkrete retningslinjer bør rederiet konsultere de for skibe relevante afsnit i vejledningen [COVID-19: Retningslinjer for gradvis genindførelse af transporttjenester og transportforbindelser af 13. maj 2020 fra Europa-Kommissionen](#).

Danske passagerskibe, der anløber udenlandske havne, skal endvidere være opmærksomme på evt. retningslinjer eller påbud fra lokale myndigheder.

Forebyggelse af smitte om bord, herunder adfærd og hygiejne.

Om bord i skibene gælder samme forholdsregler som alle andre steder. Det anbefales, at man følger sundhedsmyndighedernes råd og vejledning om, hvordan man bedst undgår smitte. Det er også vigtigt at følge de lokale havnemyndigheders vejledning og instruktion. Læs mere på www.coronasmitte.dk

Besætningen bør holde behørig afstand, sikre god håndhygiejne og følge de gældende danske regler for brug af værnemidler, såsom mundbind, i den kollektive transport.

Læs mere på Arbejdstilsynets hjemmeside: <https://at.dk/arbejdsmiljoe problemer/covid-19/>.

Derudover bør

- Skibet rengøres og desinficeres løbende, og i det omfang det er praktisk muligt.
- Besætningen internt opdeles, hvis det er praktisk muligt, så alle ikke har kontakt med hinanden. Dette med henblik på at kunne isolere en evt. smitterisiko.
- Såvel besætning som passagerer opfordres på forhånd til ikke at påmønstre/stige om bord, hvis de har symptomer på COVID-19. Denne opfordring kan fx gives i form af informationsmateriale stillet til rådighed af sundhedsmyndighederne.
- Hvis der er et tvingende behov for at transportere passagerer med symptomer f.eks. af hensyn til test eller behandling, bør rederiet fastlægge retningslinjer herfor. Disse retningslinjer bør have særlig fokus på hvordan kontakt til besætningen og øvrige passagerer kan begrænses eller helt undgås.
- Besætningen instrueres i symptomer på COVID-19 og opfordres til at have særlig opmærksomhed på, om de begynder at udvise symptomer om bord. Dette kan fx gøres ved brug af informationsmateriale stillet til rådighed af sundhedsmyndighederne.

På længerevarende ruter kan der ved COVID-19 tilfælde om bord være behov for særlige procedurer, hvis der ikke umiddelbart er mulighed for hurtigt at få landbaseret hjælp eller komme i havn ved nødsituationer.

Hvis en søfarende om bord udviser tegn på COVID-19 eller bliver syg, skal skibsføreren i samråd med Radio Medical vurdere den bedste behandling. Vedkommende skal som hovedregel i isolation om bord.

Kontakt

- Radio Medical Danmark
- rmd@rsyd.dk; +45 75 45 67 66

Radio Medical Danmark rådgiver om den konkrete håndtering af den søfarende eller passager. Hvis behandling skal ske i land, og der i denne forbindelse opstår problemer, kan Søfartsstyrelsen bistå skibet i nødvendigt omfang, herunder med kontakt til relevante myndigheder i ind- og udland.

Der er udarbejdet en vejledning, som bør følges, når en person ombord skal i isolation. Forholdsregler for de øvrige ombordværende, forebyggelse af smitte mv. kan træffes i samråd med Radio Medical. [Læs vejledningen](#)

De lokale myndigheder (fx epidemikommission repræsenteret ved politiet i dansk havn) skal i alle tilfælde orienteres om mistanken eller konstateringen om bord.

Kontakt mellem søfarende/personale og passagerer

- Fysisk kontakt mellem besætning og passagerer minimeres.

I tilfælde, hvor fysisk kontakt er uundgåelig skal håndsprit eller håndvask anvendes, ligesom man bør overveje fysisk afskærmning. I alle tilfælde skal de gældende danske regler for brug af værnemidler, såsom mundbind, i den kollektive transport følges.

Om bord i skibene gælder i øvrigt samme forholdsregler som alle andre steder. Det anbefales, at man følger sundhedsmyndighedernes råd og vejledning om, hvordan man bedst undgår smitte. Læs mere på www.coronasmitte.dk

Der kan findes yderligere råd til tilrettelæggelse af arbejdet og kontakt mellem besætning og passagerer i [Erhvervsministeriets vejledning til virksomheder om Covid-19](#)

Der kan desuden findes vejledning om brug af mundbind og andre værnemidler på Arbejdstilsynets hjemmeside: <https://at.dk/spoergsmaal-svar/c/corona-haandsprit-masker-og-andre-personlige-vaernemidler/>

Opholdsrum for passagerer, herunder adgang og rengøring

Særligt ift. opholdsrum for passagerer bør man på skibene

- Overveje afmærkning og betjening af adgangsveje, så det f.eks. ikke er nødvendigt at skulle anvende dørhåndtag.
- Sikre tydelig afmærkning af opholdsrum og adgangsveje, der indikerer behørig afstand mellem passagerer samt andre forholdsregler.
- Sikre tilgængelighed af midler til at sikre god håndhygiejne.
- Have en plan for rengøring og desinfektion af opholdsrum.

Håndtering af fødevarer

Ifølge Fødevestyrelsen er der ikke tegn på, at COVID-19 smitter direkte gennem mad. Ved indkøb af fødevarer er der generelt lille smitterisiko, så længe der er god hygiejne omkring indkøbene.

- Skibene skal, hvor det er relevant, følge Fødevestyrelsen retningslinjer for håndtering af fødevarer og for restauranter og cafeer, herunder buffetservering.

Fødevarestyrelsens retningslinjer Covid-19:
<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/F%C3%B8devarer-og-COVID-19.aspx>

Fødevarestyrelsens retningslinjer for restauranter eller cafeer:
<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Coronavirus-og-foedevarer-Cafeer-restauranter.aspx>

Passagerer på vogndæk

- Ophold af passagerer på færger på vogndæk under overfarten kan undtagelsesvist tillades af skibsføreren ud fra en konkret vurdering efter anmodning fra passagerer med særlige beskyttelsesbehov.
- Skibet skal i så fald have fastsat et beredskab og nødvendige procedurer med henblik på at håndtere sådanne situationer. Beredskabet skal fastslå det samlede antal passagerer, der højst kan opholde sig i bilerne under overfarten. Det skal også sikres,
 - at der til enhver tid er tilstrækkelig plads mellem bilerne, så samtlige passagerer kan komme uhindret ud af bilerne og med direkte adgang til evakueringsveje,
 - at der opretholdes vagt på vogndækket under hele overfarten, og at der er tilstrækkelig besætning på vogndækket til at bistå ved en evakuering,
 - at der sker optælling af passagerer, der sidder i biler på vogndæk,
 - at der foreligger en evakueringsplan og er planlagt

evakueringsveje fra vogndækket til skibets redningsudstyr samt fastlagt procedurer, der sikrer kontrol af, at alle bliver evakueret fra vogndækket.

- Salg af fødevarer og lignende bør ikke tilbydes på denne del af skibet.

Eventuel afvigelse fra ovennævnte kan kun ske efter aftale med Søfartsstyrelsen med baggrund i fx særlige transportbehov, skibets størrelse, udformning og udrustning.

Hvis det for et skib planlægges at afsætte et vist antal pladser på vogndækket til passagerers ophold i biler under overfarten, skal det meddeles Søfartsstyrelsen på cfs@dma.dk, som herefter kan give tilladelse dertil. Rederiet skal i den forbindelse bekræfte, at man overholder ovennævnte retningslinjer samt oplyse om rederiets procedurer herfor. Ved ændringer i antal biler og procedurer skal der på ny ske meddelelse til SFS mhp fornyet tilladelse.

ØVRIGE ERHVERVSFARTØJER, HERUNDER FISKEFARTØJER

Om bord i skibe gælder samme forholdsregler som alle andre steder. Det anbefales, at man følger sundhedsmyndighedernes råd og vejledning om, hvordan man bedst undgår smitte. Det er også vigtigt at følge de lokale havnemyndigheders vejledning og instruktion. Læs mere på www.coronasmitte.dk.

Der er også udarbejdet [en række gode råd af og for fiskeriets parter, herunder Fiskeriets Arbejds miljøråd, vedrørende denne specifikke sektor](#):

- Denne type fartøjer bør have særlig fokus på:
 - At produktionsområderne på skibene indrettes, så de mindsker smittefaren og så man kan overholde retningslinjerne for afstand og hygiejne.
 - At besætningen på forhånd informeres om, at de ikke bør på mønstre, hvis de har symptomer på COVID-19.
 - At uvedkommende adgang til skibet begrænses så meget som muligt.
 - At der ved indkøb af proviant er fokus på hygiejnen.

Hvis en søfarende om bord udviser tegn på COVID-19 eller bliver syg, skal skibsføreren i samråd med Radio Medical vurdere den bedste behandling. Vedkommende skal som hovedregel i isolation om bord.

Kontakt

- Radio Medical Danmark
- mmd@rsyd.dk; +45 75 45 67 66

Radio Medical Danmark rådgiver om den konkrete håndtering af den søfarende eller passager. Hvis behandling skal ske i land, og der i denne forbindelse opstår problemer, kan Søfartsstyrelsen bistå skibet i nødvendigt omfang, herunder med kontakt til relevante myndigheder i ind- og udland.

Der er udarbejdet en vejledning, som bør følges, når en person ombord skal i isolation. Forholdsregler for de øvrige ombordværende, forebyggelse af smitte mv. kan træffes i samråd med Radio Medical. [Læs vejledningen](#)

Håndtering af fødevarer

Ifølge Fødevestyrelsen er der ikke tegn på at COVID-19 smitter direkte gennem mad. Ved indkøb af fødevarer er der generelt lille smitterisiko, så længe der er god hygiejne omkring indkøbene.

- Skibene skal, hvor det er relevant, følge Fødevestyrelsen retningslinjer for håndtering af fødevarer og for restauranter og cafeer, herunder buffetservering.

Fødevestyrelsens retningslinjer for Covid-19:

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/F%C3%B8devarer-og-COVID-19.aspx>

Fødevarestyrelsens retningslinjer for restauranter eller cafeer:

<https://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Coronavirus-og-foedevarer-Cafeer-restauranter.aspx>

Derudover har de danske myndigheder udarbejdet [en vejledning til produktionsvirksomheder ifbm. COVID-19](#), som giver yderligere retningslinjer ift. indretning af arbejdspladsen.

COVID-19

SØFARTSSTYRELSEN, CASPAR BRANDS PLADS 9, 4220 KORSØR, WWW.SØFARTSSTYRELSEN.DK

